

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Petek, 30. maj 2025 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalično pero ali kemični svinčnik.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujete, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z naličnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

6

Konceptni list

6

Konceptni list

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretna primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Avtentično življenje je življenje, ki se ne izogiba soočenju z absurdnostjo sveta.
2. Razpravljajte o trditvi: Splošnosti (ideje, obči pojmi) so človekovi konstrukti in obstajajo zgolj kot pojmi v glavah ljudi, posamezne stvari pa obstajajo zares.
3. Razpravljajte o trditvi: Vsaka stvar ima svoj vzrok. Zato svobode ni. Je le človekova iluzija.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Neka znanstvena teorija ni bolj resnična kakor kakšna druga znanstvena teorija.
5. Razpravljajte o trditvi: Kakšen je svet v resnici, ne moremo spoznati, saj lahko spoznamo le pojave, bistva pa ne.
6. Razpravljajte o trditvi: Kadar se naša misel ujema z dejanskostjo, je naše spoznanje resnično, če pa resnično pojmuje kot koristno, ne moremo govoriti o spoznanju, saj je lahko tudi laž koristna.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Moralna pravila se v različnih družbah razlikujejo, a vseeno lahko trdimo, da morala ni relativna.
8. Razpravljajte o trditvi: Vrlina je stvar navade, ne razmisleka, zato lahko trdimo, da življenje v skladu z vrlino zanemarja razum.
9. Razpravljajte o trditvi: Uživanje, a ne vsakršno, marveč le premišljeno uživanje je edino pravo načelo dobrega življenja.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Pravičnost ni združljiva z enakostjo in enakost ne s pravičnostjo. Če je družba pravična, ljudje niso enaki, če je dosežena enakost, ni pravičnosti.
11. Razpravljajte o trditvi: Državna oblast se vselej izmika neposrednemu nadzoru ljudi, tako da nobena država ne more biti v resnici demokratična.
12. Razpravljajte o trditvi: Kazen je nujna, in sicer kazni, ki najbolj koristi družbi. – Kršilce zakona je treba kaznovati, sicer bodo zakoni, ki se jih ne kaznuje, kršili, propadli, družba pa bo postala vse bolj krivična.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Vera v znanost in vera v Boga sta v bistvu sorodni: prva zatruje nezmotljivost razuma, druga pa nezmotljivost Boga.
14. Razpravljajte o trditvi: Iz božje vsevednosti izhaja, da je Bog vnaprej predvidel sleherno človekovo dejanje, kar onemogoča obstoj človekove svobodne volje. Če pa se o svojih dejanjih človek svobodno ne odloča sam, potem ne more biti moralna oseba, saj ni odgovoren za svoja dejanja.
15. Razpravljajte o trditvi: Bog in svet nista dve različni substanci, vse je eno in eno je Bog.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

--	--

[illegible]

[illegible]

[illegible]

L

[illegible]

Prazna stran

Prazna stran